

Aasa Kuusk ja Olev Kuusk
~~ANDREESANDREES~~ ADDRESS ADDRESS

Teie 10.12.2019

Meie 23.12.2019 nr 5-4/7189-4

Vastus arvamusele Varese sadama detailplaneeringu kohta

Lugupeetud Aasa Kuusk ja Olev Kuusk

Olete esitanud Saaremaa Vallavalitsusele (edaspidi *vallavalitsus*) pöördumise (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris 11.12.2019 nr 5-4/7189-2) seoses Varese sadama detailplaneeringu avaliku väljapanekuga. Vastuseks Teie pöördumisele selgitame järgmist:

- 1. Te ei nõustu sadamasse planeeritava tuulegeneraatori ehitamisega. Toote oma kirjas välja, et teile jääb selgusetuks, millised need sadama põhitegevused ja funktsioonid on, mille elektriga varustamise jaoks on vajalik 83-meetrise kõrguse tuuliku, millele lisandub veel tiiviku diameeter, rajamine.*

Saaremaa vald täpsustab esiteks, et planeeritava tuuliku kogu kõrgus on 83 m, st tuuliku laba tipu kõrgus on 83 m (sh rootori diameeter on 66 m).

Teiseks selgitame, et elektrienergiat vajab sadam ennekõike sadamarajatiste funktsioneerimiseks: valgustus, laevade elektriga varustamiseks jne. Samuti on planeeritud sadama alale ehitusõigus sadama tegevusega seotud hoonete ehitamiseks, mis tarbivad elektrit. Kuna planeeringu kohaselt on krundi kasutamise otstarve tootmismaa, siis hooned saavad olla sadama toimimiseks vajalikud hooned või tootmishooned.

- 2. Pisikese ja kohaliku tähtsusega sadama elektrivarustus on praegugi tagatud olemasoleva alajaama kaudu, millel piisavalt võimsust. Väide, et see tuulik tagab sadama varustuskindluse, ei ole tõsiseltvõetav argument. Pahapilli külas ja sealhulgas sadamas on võimalikud voolukatkestused viimasel ajal, tänu õhuliinide asendamisele kaablitega, üsnagi harvad. Varese sadamas pole mingit tootmist või tegevust, mida võiks kahjustada pikemgi voolukatkestus, rääkimata lühiajalisest. Sellist tootmist ei kajasta või näita välja ka kõnealune detailplaneering. Varustuskindluse ehk ajutiste voolukatkestuste ärahoidmise põhjendusena 83 m kõrguse tuulegeneraatori ehitamine sadamasse on detailplaneeringu seletuskirjale vaatamata põhjendamatu, kuna võimalike katkestuste puhul saaks selles pisikeses sadamas edukalt hakkama ka diiselsingeneraatoriga, mida kasutatakse lühiajaliste voolukatkestuste puhul näiteks haiglates.*

Kuna sadamasse planeeritakse ka täiendav ehitusõigus, siis on kogu planeeritava tegevuse jaoks vajalik elektriga varustatus. Kogu toodetavat elektrit sadamas siiski ära ei tarbita, vaid ülejääv osa müüakse võrku, mis arvestades sellega, et Eesti Energiamaajanduse arengukava aastani 2030 kohaselt on Eesti eesmärk, et 2030. aastaks oleks 50% kogu energia tarbimisest taastuvenergia, ka riiklikul tasemel soovitud arendustegevus.

3. *Toote välja, et tuulik asub elamutest 300-500 m kaugusel, sealhulgas teie majast 380-390 m kaugusel, samas kui Terviseamet ja kohalikud omavalitsused on jõudnud ühisele seisukohale, et väikseim sobiv vahekaugus elamute ja tuulepargi vahel on 1000 m.*

Selline seisukoht töötati välja Saare maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringu koostamise käigus, kuid kahjuks pole riikliku seadusandluse tasemel määratud, milline on minimaalne vahekaugus elamu ja tuulepargi või üksiku tuuliku vahel. Kuna vahekauguse määramisel on kõige olulisemaks aspektiks müranormide täitmine elamute juures, siis koostati ka Varese sadama tuulegeneraatori kohta müra modelleerimine. Müra modelleerimine näitas, et öisel ajal võib teatud tuule suuna ja kiiruse puhul toimuda müra sihtväärtuse ületamine kõige lähema, Merevaike eluhoone juures, kuid teile kuuluval Varese eluhoone juures ei näidanud modelleerimine müra sihtväärtuse ületamist. Leevendava meetmena pakub mürahinnang välja, et teatud tuule suuna ja kiiruse korral tuleb tuuliku tööd pidurdada. Planeeritud tuuliku tüüp võimaldab selle kiiruse piiramist ja sellega väheneb ka müratase. Arendajal on kohustus teostada reaalsed müra mõõtmised, et kontrollida tegelikku mürataset ja mõõtmiste tulemuste alusel saab otsustada, kas on vajalik tuuliku töö pidurdamine mürahinnangus toodud tuule suuna ja kiiruse korral. Planeeringu kehtestamisega pannakse arendajale leevendava meetme kasutamise nõue.

4. *Lisaks mürale tekitab planeeritav tuulik varjutushäire, mida tekitavad päikese ees tiirlevad tuulikulabad. Seda eriti suvisel ajal, pikkadel õhtupoolikutel, mida kinnitab ka modelleeritud varjutushinnang. Ehkki planeeringule liidetud varjutushinnang (ka mürahinnangud) ei näe suuremat kahjulikku mõju meie kinnistule, oleme seisukohal, et tegemist on eelkõige vaid mudelitega.*

Varjutuse hinnang näitas, et Varese elamu juures esineb varjutust suvekuude (juuni-juuli) õhtutel (peale kella 21) ja varjutuse kogu kestvus jääb alla 10 tunni aastas. Eestis ei ole varjutuse esinemisele kehtestatud norme, kuid selline varjutuse kestvus vastab nt Põhjamaades kehtivale piirväärtusele.

5. *Ütlete oma kirjas, et te ei eita, et riiklikult tuleb toetada taastuvenergia kasutamist, kuid olete vastu, et selle eesmärgi nimel hakatakse piirama või hävitama inimeste turvalist elukeskkonda, seades esiplaanile eraettevõtja huvid.*

Tuulegeneraatori rajamine ja hilisem kasutamine ei saa toimuda vastuolus seadustega, samuti ei saa see ohtu seada piirkonna elanikke turvalisust või tervist. Kui peale tuuliku püstitamist peaks selguma, et lähimate elamute juures ületab müra norme, tuleb tuuliku tööd pidurdada.

Kokkuvõtteks leiab Saaremaa vald, et detailplaneeringus on arvestatud võimaliku müra sihtväärtuse ületamisega ning välja on töötatud leevendav meede. Koostatud varjutuse hinnangu põhjal ei tekita varjutuse esinemine olulist häiringut.

Varese sadama detailplaneeringu avalik arutelu toimub 30.12.2019 kell 16.00 Saaremaa vallaamaja suures saalis Tallinna tn 10 Kuressaares.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaan Leivategija
abivallavanem

Kätlin Kallas, 452 5094
katlin.kallas@saaremaavald.ee